

Paul Lewis, piano — *Variacions Diabelli* de Beethoven

Palau Piano

Dimecres, 21 d'octubre de
2020 – 20 h

Sala de Concerts

Amb el suport de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA
Y DEPORTE

inaem

INSTITUTO NACIONAL DE
LAS ARTES ESCÉNICAS Y DE LA MÚSICA

Membre de:

EUROPEAN
CONCERT HALL
ORGANISATION

Dipòsit legal: B17643-2020

Programa

Paul Lewis, *piano*

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Fantasia en Sol menor, op. 77

Sonata per a piano núm. 14, en Do sostingut menor, op. 27 núm. 2, “Clar de lluna”

Adagio sostenuto

Allegretto

Presto agitato

33 Variacions en Do sobre un vals de Diabelli, op. 120

Tema: Vivace

Variació 1: Alla marcia maestoso

Variació 2: Poco allegro

Variació 3: L'istesso tempo

Variació 4: Un poco più vivace

Variació 5: Allegro vivace

Variació 6: Allegro ma non troppo e serio

Variació 7: Un poco più allegro

Variació 8: Poco vivace

Variació 9: Allego pesante e risoluto

Variació 10: Presto

Variació 11: Allegretto

Variació 12: Un poco più moto

Variació 13: Vivace

Variació 14: Grave e maestoso

Variació 15: Presto scherzando

Variació 16: Allegro

Variació 17: Allego

Variació 18: Poco moderato

Variació 19: Presto

Variació 20: Andante

Variació 21: Allegro con brio - Meno allegro - Tempo primo

Variació 22: Allegro molto, alla "Notte e giorno faticar" di Mozart

Variació 23: Allegro assai

Variació 24: Fughetta (Andante)

Variació 25: Allegro

Variació 26: (Piacevole)

Variació 27: Vivace

Variació 28: Allegro

Variació 29: Adagio ma non troppo

Variació 30: Andante, semper cantabile

Variació 31: Largo, molto espressivo

Variació 32: Fuga: Allegro

Variació 33: Tempo di Menuetto moderato

Durada del concert 87 minuts, sense pausa

Concert enregistrat per Catalunya Música

#celebracions #clàssics #palaupiano

Comentari

***Variacions Diabelli* de Beethoven**

En aquesta incerta primera temporada post-COVID-19, la figura de Ludwig van Beethoven arriba per recordar-nos, un cop i un altre, el veritable sentit de la lluita contra l'adversitat. Possiblement, poques vegades la celebració d'una efemèride ha estat més oportuna que aquesta. La commemoració del 250è aniversari del naixement del compositor de Bonn esdevé un moment irrepetible no només per gaudir de la grandesa de la seva música, sinó també per recordar l'home com a figura, el gegant solitari que aconseguix, enmig d'un aïllament inenarrable, llegar al món la més gran de les architectures sonores.

El programa d'avui ens proposa un recorregut pel Beethoven més íntim i humà, al mateix temps que remarca els trets més imprevisibles i sorprenents de la seva creació. És el cas de la *Fantasia en Sol menor, op. 77*, que obre l'audició. Datada el 1809, és una obra d'una heterogeneïtat estilística sorprenent, una mena d'improvisació magistral en la qual el creador es mostra més lliure que mai. El discurs inquiet i canviant sembla jugar amb les expectatives de l'oient, amb els seus continus canvis temàtics i tonals.

També atípica, pel fet de trencar amb l'esquema habitual de la sonata clàssica, és la *Sonata núm. 14, op. 27 núm. 2*, popularment coneguda com a *Clar de lluna*. Escrita el 1801, quan Beethoven tenia trenta anys, reflecteix els seus sentiments amorosos cap a la jove comtessa Giulietta Guicciardi. El seu sorprenent primer moviment, un “Adagio” en lloc de l’habitual *allegro*, és una pàgina encisadora i plena d’ensonyament poètic, que evocà en el poeta Ludwig Rellstab “*una barca sota la llum de la lluna al llac de Lucerna*”, imatge que va donar peu al nom amb el qual s’ha fet famosa. Igualment remarcables en són els altres dos moviments: l’“Allegretto”, un minuet amable i graciós que amaga un penediment ocult, i el terrible “Presto agitato” final, d’enorme complexitat tècnica i que amb els seus frenètics arpegis prepararà l’espectador per al veritable cim d’aquest recital, les 33 *Variacions en Do major sobre un vals de Diabelli, op. 120*.

Aclamades com “*el major conjunt de variacions escrites mai*”, Alfred Brendel en va dir que eren “*la més gran de les obres de piano*”, i Arnold Schönberg n’afirmà que, en termes d’harmonia, eren el “*treball més aventurer*” del seu autor. Aquesta joia de la literatura pianística té el seu origen en una iniciativa de l’editor i compositor Anton Diabelli, que amb el fi de promoure la seva editorial, va enviar als compositors austríacs més destacats un vals de la seva pròpia autoria perquè en fessin una variació. Cap al 1823 una cinquantena d’autors – entre ells, Schubert, Hummel i un Liszt encara infant– havien respost la petició. El cas de Beethoven va ser diferent. Embrancat en la composició de la *Missa Solemnis*, inicialment va menysprear la peça de Diabelli, però un temps després va canviar de parer. El treball que realitzarà sobre el lleuger i irrellevant vals de Diabelli resultarà prodigiós. Trenta-tres petites peces magistrals en les quals Beethoven resumeix, com si es tractés d’un treball enciclopèdic, tots els recursos per disseccionar un tema. Les variacions es succeeixen en un vertiginós joc de contrastos, tot explorant un ampli ventall d’emocions, entre les quals també té cabuda l’humor, tan poc associat a la irascible imatge del geni. A la misteriosa variació núm. 20 trobem el tema de l’“Arietta” de la *Sonata per a piano op. 111*, i a la 22, l’ària de Leporello “Notte e giorno faticar” del *Don Giovanni* de Mozart. Les variacions 29 a 31, d’una serenitat introspectiva, preludien la portentosa cloenda introduïda per una gran fuga, que ens porta a la recuperació del vals inicial convertit ara en un delicat *minuetto*.

Ana María Dávila, periodista musical

Biografia

Paul Lewis, piano

És considerat internacionalment un dels principals pianistes de la seva generació i els seus cicles amb les obres de piano més rellevants de Beethoven i Schubert han rebut crítiques unànimes arreu, tot consolidant-lo con un dels intèrprets més prestigiosos del repertori clàssic a Europa. Entre els nombrosos guardons que ha rebut, figuren el Premi al Millor Instrumentista de l'Any de la Royal Philharmonic Society, dos premis Edison, tres Gramophone, Diapason d'Or de l'Annee, el Premi de la Crítica Alemanya, Premi Internacional de l'Accademia Musicale Chigiana i el South Bank Show Classical Award. Té títols honorífics de les universitats de Liverpool, Edge Hill i Southampton, i el 2016 va ser nomenat Comanador de l'Orde de l'Imperi Britànic a la celebració d'aniversari de la reina.

Treballa habitualment com a solista amb les més prestigioses orquestres del planeta, entre les quals la Berliner Philharmoniker, les simfòniques de Boston, Chicago, Londres, de la Ràdio Bavaresa, NHK de Tòquio, London Philharmonic, i les filharmòniques de Nova York i Los Angeles, a més de les orquestres Royal Concertgebouw, de Cleveland, Tonhalle de Zuric, Gewandhaus de Leipzig, Philharmonia i la Mahler Chamber Orchestra.

Ha ofert cicles de *Concerts* de Beethoven amb la Melbourne Symphony Orchestra, Orquestra Sinfônica do Estado de São Paulo i l'Orquestra Filharmònica Reial Flamenca. Entre els directors amb què ha treballat, figuren Daniel Harding, Andris Nelsons, Manfred Honeck i Bernard Haitink.

La temporada 2018-19 va acabar una sèrie de recitals durant dos anys explorant les connexions entre les *Sonates* de Haydn, les darreres obres per a piano de Brahms i les *Variacions Diabelli* i *Bagatel·les* de Beethoven. El 2020, Any Beethoven, la seva agenda inclou cicles de *Concerts* de Beethoven a Tanglewood (Boston Symphony, Andris Nelsons), a la ciutat d'Erl (Mozarteum Orchester Salzburg i Andrew Manze) i ara al Palau de la Música i també al Teatro Massimo de Palerm.

En la seva carrera com a recitalista ha actuat al Festival Hall de Londres, Alice Tully i Carnegie Hall de Nova York, Musikverein i Konzerthaus de Viena, Théâtre des Champs Élysées de París, Concertgebouw d'Amsterdam i a Philharmonie i Konzerthaus de Berlín. També és convidat habitualment a alguns dels festivals més prestigiosos del món, com ara els de Tanglewood, Ravinia, Schubertiade, Edimburg, Salzburg, Lucerna i BBC Proms, on el 2010 esdevingué el primer intèrpret a tocar un cicle complet de *Concert per a piano* de Beethoven en una sola temporada.

Ha merescut nombrosos premis per la seva discografia per a Harmonia Mundi, que inclou la integral de les *Sonates per a piano* i les *Variacions Diabelli* de Beethoven, la *Sonata en Si menor* de Liszt i totes les grans obres per a piano de Schubert, a més dels tres cicles de lied de Schubert amb Mark Padmore, obres de Schumann i Mussorgski, i el *Concert núm. 1 per a piano* de Brahms amb l'Orquestra Simfònica de la Ràdio Sueca, dirigida per Daniel Harding. Els seus propers àlbums inclouen una sèrie de CD amb *Sonates* de Haydn, *Bagatel·les* de Beethoven i obres de Bach.

Paul Lewis va estudiar amb Joan Havill a la Guildhall School of Music and Drama de Londres, abans de treballar privadament amb Alfred Brendel. És codirector artístic del Midsummer Music, un festival anual de música de cambra que se celebra a Buckinghamshire (Regne Unit).

També et pot
interessar...

Palau Piano

Valentina Lisitsa, *piano*

L. VAN BEETHOVEN:

Sonata núm. 15, op. 28, "Pastoral"

Sonata núm. 23, op. 57, "Appassionata"

Sonata núm. 17, op. 31 núm. 2, "Tempesta"

Sonata núm. 21, op. 53, "Waldstein"

Dimecres, 16.12.20 - 20 h

Sala de Concerts

Preus: de 20 a 38 euros